

ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS TEJGAZDASÁGI LAPOK

A „GAZDASÁGI LAPOK”
INGYEN MELLÉKLETE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Múzeum-körút 7. sz.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.

Előfizetési ár a „Gazdasági Lapok” nélkül:

Egész évre ... 10 kor.
Fél " ... 5 "

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jog fentartva.

TELEFON: 623.

TARTALOM.

	Lap
Az őszi budapesti LII. luxuslövásár	251
A takarmányozás gyakorlati kivitele és a takarmányadagok elszámolása a tejelést ellenőrző egyesületeknél. — Skita Mihály	251
A közönséges létrásszokérnek berendezése tej szállítására	252
Őszi munkák a legelőn. — Kövy József	252
Könyvismertetés	252
Kérdések és feleletek	252
Kérdések: Szarvfehérítés hatása. M. G. — Griffonbeszerzés. D. F.	
Feleletek: A heresejtök helyes aránya. Balogh Bálint	
Hírek	253
Aprók	254

Az őszi budapesti LII. luxuslövásár.

Az őszi luxuslövásár szeptember 28-tól—október 2-ig tartott. Az anyag elég jó volt, mert egyes fogatok kiváltak, bárha az anyag zöme gyenge vala. Hiba az, hogy orosz és Amerikai fogatok jutottak a legmagasabb kitüntetésekhez, a mi semmiképen sem alkalmas a hazai lótenyésztési kedvet növelni, sőt azt lohasztja. Vevő nem volt, a mi a rossz pénzügyi helyzettel hozható összeköttetésbe. Az utolsó előtti napon még a 540 kiállított lóból alig 80 kelt el.

Szeptember hó 30-án tartották meg a székesfővárosi Tattersall telepen az LII. lóvásárnak díjazását. A székesfőváros tanácsa által meghívott bírálóbizottság a földművelésügyi miniszter nagydíját: herceg Odescalchy Géza jukkerfogatanak ítélte oda. A négyesfogatok csoportjában az első díjat Magyar Lajos, a másodikat Kiss Gyula a harmadikat pedig gróf Chotek Rezső négyesfogata kapta. Hintőfogatok csoportja: I. díj Tömör Arthur, II. díj Fischer és Keller, III. díj Stazel Béla. Elismerő oklevelet Taubinger Ágoston és Grünfeld Lajos kaptak. Jukkerfogatok csoportjában: I. és II. díj Fischer Samu, III. díj Vámos Dezső. Elismerő oklevelet Jakobovics Imre, Feledi Dezső és gróf Zichy Aladár kaptak. Hátsólovak csoportja: I. díj Kágerer József, II. díj gróf Chotek Rezső, III. díj Prónay Sándor. Elismerő oklevelet Rapaich Richárd és Salgó Lajos kaptak.

A takarmányozás gyakorlati kivitele és a takarmányadagok elszámolása a tejelést ellenőrző egyesületeknél.

Írta: Skita Mihály.

I.

Többen vannak azok, kik a tejelést ellenőrző egyesületek alakítása alkalmával erősen hangoztatják, hogy nem szabad a gazdákkal szemben nagy követelményeket támasztani az ellenőrzési munkálatok végrehajtása alkalmából s ebből kifolyólag egyesek a mesterséges borjunevelés, mások az egyedenkinti, illetőleg csoportonkinti etetés, némelyek pedig mindkettőnek kikapcsolását javasolják. Arra már rámutattam, hogy ha mesterséges borjunevelés nélkül akarjuk megállapítani az egyes egyedek évi tejmenyiségét mily nagy differenciák csusznak a számadások, jobban mondva adatok közé, már most ha a racionális takarmányozást is kihagyjuk az ellenőrzéssel járó követelmények közül, úgy nem végzünk mást mint próbafejés és zsirvizsgálatokból nyert hibás évi eredményeket. A hol a tehénészettekkel egy kicsit is törődnek próbafejést egyesítés nélkül is okvetlenül szoktak tartani, de nem ismeretlen előttem néhány olyan tehénészet sem, a hol időnkint a zsirvizsgálatoktól sem riadnak vissza, sőt a takarmányértékesítést is figyelembe veszik.

Ép ezért nekem az a határozott véleményem, hogy azon állományoknál, melyek már egyesületbe tömörülnek, úgy a mesterséges borjunevelés, valamint az egyedenkinti esetleg csoportonkinti takarmányozás is megkövetelendő. *Nincs annak értelme sok, hogy az időnkint megközelíthető precizitás nélkül végzett*

próbafejés és zsirvizsgálatokat a kormány 2—3000 korona évi szubvencióval támogassa. Ép ezért szükséges, hogy azok a tehénészettek, melyek idővel egyesületet öhajtanának alakítani előbb vezessék be a mesterséges borjunevelést, törekedjenek állományaikhoz mérten egyedenkint vagy csoportonkint etetni s csak ezek után tömörüljenek egyesületbe. Itt még nem állhatok meg, mert erre igen sok gazda azt mondaná: ha ezeket megvalósítottam akkor nekem nincs szükségem arra, hogy egyesületbe lépjek. Ne vádoljunk meg senkit, de konstatáljuk, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze. Ezzel azt akarom mondani, bármily lelkiismeretesen is gyűjtse tehénészeteről adatait a gazda, korántsem fognak azok a latba oly súlylyal birni, mintha egyesület keretében egy idegen szakember által végeztetnek a munkálatok. Most még talán nem is tudjuk ennek nagyjelentőségét érezni, mert még erősen dühöng a formalizmus, de ha kitöröljük majd szemünkkel azt a néhány évtizedes álmodást, melyet másképp a tehénészeteink nemtörődömségének is mondhatnánk s észre vesszük, hogy állatbíráltnál és vételnél a küllemnek ikertestvére is van a termelőképeség, melyet eddig igen mostohán dédelgettünk akkor majd az állatdíjazásoknál összhangban lesz a küllem a termelőképeséggel s akkor a köztenyésztésre vásárolandó apaállatok is onnan szereztetnek be magasabb áron, a hol megbízhatóbb pedigreevel rendelkeznek.

Miután ezt a kis prológust papírra vettem áttérek tulajdonképeni tárgyamra a tejelést ellenőrző egyesületek takarmányozásának gyakorlati kivitelére és a takarmányadagok elszámolásánál alkalmazott eljárásokra.

Tehénészeteinkben a takarmányozásnak három fő formáját ismerjük, ugymint az egyedenkinti, csoportonkinti és vegyes etetést. Most már nézzük mit értünk egyedenkinti etetés alatt. Egyedenkinti etetés alatt azon takarmányozási eljárást értjük, midőn teheneink részére takarmányt elősulya és tejmenyisége alapján adagoljuk. A szigoruan vett egyedenkinti etetést csak úgy vihetjük keresztül, ha a jászol harántrekesztéssel, ugynevezett etetőrácsokkal van ellátva. Ezen etetési eljárást csakis kisebb állományoknál valósíthatjuk meg.

Gyakorlati szempontból leghelyesebb az egyedenkinti etetést oly módon bevezetni, hogy az egész állományt egyforma mennyiségű alaptakarmányban részesítjük s ezenfelül az egyes egyedeknek tejmenyiségükhöz képest erőtakarmányt adagolunk.

Csoportonkinti etetés alatt azon eljárás értendő, midőn a körülbelül egyforma tejmenyiséggel bíró tehének kiválasztatnak s egy helyre költetnek az istállóban. *Minél több csoportot képezünk, annál jobban vagyunk képesek okserüen etetni.* Szokásban van az elapasztottakat és a napi 5 kg. tejet adókat az első, az 5—10 kg. ot adókat a 2-ik, 10—15 kg.-os, a 3-ik 15—20 kg. tejet adókat 4 ik stb. csoportba helyezni. Helyesebb az eljárás ha elapasztottak és 5 kg. napi tejet termelők egy csoportba s minden további 3 kg.-al többet adók szintén külön csoportba kötve takarmányoztatnak. A csoportonkinti etetésnek több hátránya van. A mint a teheneket egyik csoportból átvisszük a másikba, midőn teje a kijelölt határszámok alá esőkkent, vagy fölemelkedett, az idegen állatot igen kedvezőtlenül fogadják többi társai, minek következtében tejsokkenés áll elő. Az egyes tehének ide-oda költözgetése még nem oly nagy baj, mint az, hogyha nincs az istállóban itatás. Tehát ezen okokból kifolyólag ezen eljárás nem ajánlható. Ezen takarmányozási eljárásnál sokkal jobban ajánlható a módosított csoportonkinti etetés, melynél az összes egyedek megmaradnak rendes állás helyeiken s tekintet nélkül ugyanazon alap takarmányban részesülnek és tejmenyiségük abraktakarmányt is kapnak. Az *abraktakarmányt* olyképp szoktuk összeválogatni, hogy abban elegendő fehérjét kapjanak életbentartó szükségletükön kívül 5 kg. tej produkálására.

Vembesek 5 kg. napi tejnél többet adók részére külön erőtakarmánypótlékot adagolunk, tejmenyiségük arányában. Ugyanis 5 kg. tejtől felfelé 3-as csoportokban olyan és annyi erőtakarmány keveréket és kapnak, mely képes fehérje tartalmánál fogva a 3 kg. tejszaporulatot előidézni. Igen természetes, azoktól a tehenektől, melyek nem hálálják meg az erőtakarmánytöbbletet tejmenyiségük arányában elvonjuk.

Most már megemlékszem a harmadik vagyis a vegyes takarmányozási eljárásról. Ennél az egyedek tekintet nélkül elősulyuk és tejmenyiségükre egyformán kapják a takarmánymenyiséget. Említenem sem kellene talán, hogy ilyen eljárással helyesen, okserüen takarmányozni nem lehet s mégis szomoruan tapasztalhatjuk lépten-nyomon.

A tejelést ellenőrző egyesületek számadási évi 2 részre oszlik a téli és nyári félévre s ezen félévhez szorosan kapcsolódik a téli és nyári takarmányozás.

Mielőtt ezeknek rövid ismertetéséhez fognék néhány szóval megemlékszem a tejelést ellenőrző egyesületeknél használatos takarmányegységek ismertetésével.

Takarmányegység alatt azon takarmánymenyiség értendő, mely képes 1 klgr. erőtakarmánykeveréket a takarmányadagban helyettesíteni. A dánok és némek egy kg. erőtakarmány keveréket állítottak elő, mely 1/3 kg. repceanyag pogácsa 1/3 kg. buzakorpa és 1/3 kg. gabonadarából kevertetett össze. Megállapították ezután kiterjedt gyakorlati megfigyelések alapján, hogy ezen keverék adagolása normális viszonyok mellett, milyen hatást idéz elő. Az egyedek termelőképeségére, melynek megtörténtével összehasonlító kísérlet és megfigyeléseket végeztek a többi takarmányfélére nézve. Az összehasonlítások eredmény egy táblázat lett, melyben feltüntették, hogyha azt a hatást akarjuk elérni, melyet a fenti erőtakarmánykeverék előidéz, úgy például elsőrendű rétiszénából 2, takarmányrépából 10, zabszalmából 3, cukorrépából 3, friss sörtörkölyből 5, repcepogácsából 1 kg.-ot stb. szükséges adagolnunk.

Ha okserüen akarunk tehénészeteinkben takarmányozni, úgy nem elégséges kizárólag csak a szükségelt takarmányegységeket figyelembe venni, a takarmányelőirányzatok elkészítésénél, hanem a takarmányfélékben adagolandó fehérjét és szárazanyagot is figyelemmel kell kísérni.

Dr. A. Stutzer nagymennyiségű megfigyelése alapján az 500 kg. elősulylyal bíró fejőstehének napi takarmányszükségletét a következőkben állapítja meg:

	Fehérje-gramm	Takarmányegység
a) Meddő tehének, melyek semmi tejet sem adnak életbentartó szükségletül igényelnek	350	3.5
b) Tehének, melyek elapasztva állnak vagy olyanok, melyek naponkint átlagban nem adnak 5 kg. tejnél többet	550	5.2
c) 5—10 kg. napi tej mellett igényelnek	800	7.0
d) 10—15 kg. napi tej mellett igényelnek	1000	8.7
e) 15—20	1350	10.5

A napi takarmányadagban levő zsirt 250—400 gramm, a száraz anyagot pedig 11—17 kg.-ban állapítja meg Stutzer egy 500 kg. elősulylyal bíró tehénél.

Sokkal egyszerűbb alkalmazni Nils Hanssonnak a svéd tejelést ellenőrző egyesületekben levő mintegy 40.000 tehénről összegyűjtött adatokból leszűrt következtetéseit, mely szerint *minden 100 kg. elősulyra életbentartó szükségletül napi 65 gramm fehérje és 0.66 takarmányegység, minden termelt kg. teje 50 gramm fehérje és 0.38 takarmányegység számítandó.*

Tejelést ellenőrző egyesületeink azon állományokban, a hol az okserü etetéssel megbarátkoztak s tulnyomó részben a fentismertetett módosított csoportonkinti takarmányozást vették be, minden nehézség nélkül. Mivel a ta-

karmányadagokat az állományok élősulya és termelt tejmenyisége alapján szoktuk megállapítani, a gazdáknak módjában van érdemszerint etetve elejét venni a takarmány pazarlásnak.

(Folyt. köv.)

A közönséges létrásszekérnek berendezése tej szállítására.

A legutóbbi évek kedvezőbb konjunkturái folytán az állattenyésztés már a kiscgazdák körében is oly szép és jelentékeny fellendülésnek indult az országnak különösen nagyobb városai közelében, a hol a kedvezőbb piaci viszonyok mellett az állati termékek a tej, tejszín, vaj stb. jobban értékesíthetők, hogy jelenleg csaknem évről-évre több és több községi tejszövetkezet és tejgyűjtő központ létesül. Csakhongy ezen tejszövetkezetek és tejgyűjtő központok abban a nagy hibában szenvednek, mint minden más egyéb gazdátársadalmi szervezet, hogy az anyagiakkal kell különösen alakulásuk első idejében, a midőn a befektetésekre éppen a legnagyobb szükség van, küzdeniök, mivel az üzletrészek a tagok által csak részletekben lesznek törlesztve, részben ezen pénztelenség volt oka annak, hogy a közelmúltban igen sok tejszövetkezet felszámolni volt kénytelen. Így tehát ezen tejszövetkezetek és a kisebb fejőtehenészettel foglalkozók is a nagyobb befektetést igénylő berendezéseket mellőzni igyekeznek, illetve a többi között tejjüket és azok termékeit csaknem kivétel nélkül létrásszekereiken szállítják be a legközelebbi eső városi piacra, már pedig, hogy a tejnek szállítása ilyen alkalmatlanságon annak előnyére nem válik, ezt mindenki be fogja látni, a miért is ennek részletezésébe felesleges is lenne bocsátkozni. Azért nem lesz talán érdektelen a rugóskocsibetről is e lapok hasábjain megemlékezni, mint olyan szerény konstrukcióról, a melynek segítségével minden közönséges létrásszekér bárki által is kevés befektetés mellett rugalmassá, tehát rázásmentessé átalakítható.

Az állítható rugóskocsibetét, a mint az a — ik ábrából is kivehető, nem egyéb, mint két tetszésszerű szélességre állítható keréből és az ezeket összekötő rugókból áll, így tehát különféle szélességű szekerek deszkafenekére is reáhelyezhető. A keretek közül az egyik talpazat gyanánt, a másik meg a szállítandó tárgyak elhelyezésére szolgál, illetve mivel az egész konstrukció a szekér deszkáján (fenekén) nyugszik.

Ezen rugóskocsibetét rugalmasságánál és rázásmentességénél fogva nemcsak a tej és termékeinekállítására alkalmas, hanem személyszállításra is, különösen kátyus rossz utakon, mivel rázása a legjobb hintőnél sem nagyobb vagy erősebb.

A fentiekről bővebb felvilágosítást nyújt *Schattles Viktor, Lugos*, mint ezen állítható rugalmaskocsibetét szabadalmazott készítője.

Őszi munkák a legelőn.

Irta: Kövy József.

A mikor a felkelő nap bágyadt sugarai a ködös párán szűrődnek a földre, a mikor a sárguló lomb az elmúlás gondolatait ébreszti fel az emberben, a mikor elhallgat a dalos kedv az erdő, mező berkeiben s már uton is vannak a fecskék, készülődnek a gólyák: belelépegettünk lassan az őszbe. A gyümölcsöt érlelő, a munkát fizető őszbe! Azaz, hogy az idén nem is annyira az őszbe, mint inkább a szomorú csalódásba, a mely annyi szép reményt teszen tönkre. A mivel kárpótolni akarta magát a gazda a közelmúlt csalódásokért, azt ma félig pusztulóban látja az augusztusban beállott ősztől nyomán s ki tudja, hogy az óhajtott igazi ősz, ha jön is, bár nem sok kedvet mutat hozzá, tud-e még gyógyírt nyújtani a csalódott reményekre és az üres zsebekre. De bármi jöjjön is, a gazdának nincs megállása, haladni kell tovább, gondolni kell a jövőre újra. Elő kell készülnie az új esztendőre, a mely talán becsületesen fog fizetni a munkáért? Avagy ki tudhat arra felelni, nem-e lesz ismét sikertelenség a bér? Am ha akármilyen pesszimizmussal is tekintünk előre, (a gazda mindig pesszimisztikus) a szezonyszerű munkát csak úgy el kell látnunk, mintha biztosak lennénk a sikerben. Van abban valami fatalitás, hogy a gazdának mindig egyenlő a munkája, ha jó, ha rossz is vár rá! És ha csak egyszer is mu-

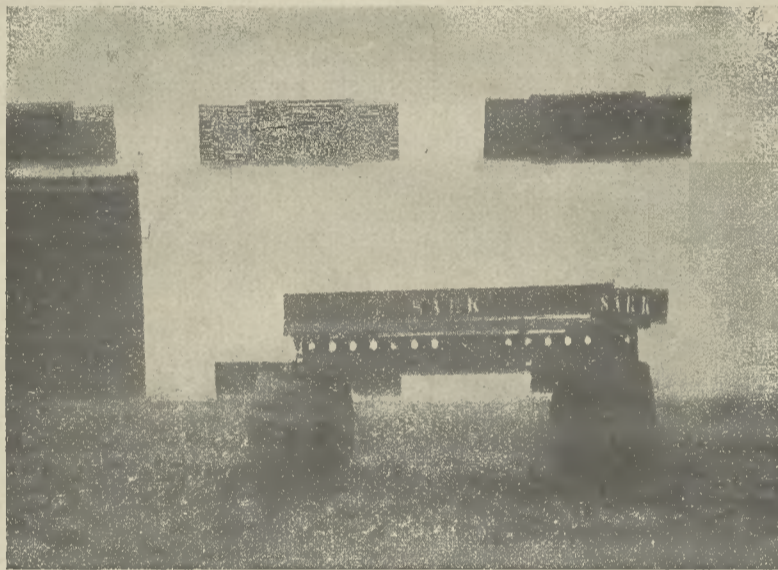
laszt, ha csak egyszer is ad önmagának konczessziókat: a bűnhődés nem marad el soha.

Azonban rossz utra tértem! És tán okosabb, meg célravezetőbb lesz, ha a bölcsekedés helyett a munkába mélyedünk és arról fogunk elmélkedni, hogy a gazdának a féle fél mostoha, fél édes gyermekén: a legelőn volna e most hamarosan valami tennivaló? Hát van! Mert ha az idén talán éppen a legelő volt az, a mely kívánivalót nem hagyott hátra és nemcsak legelni, de sok helyen még kaszálivalót is adott, ez nem jelenti, hogy a legelőnek elég az Isten áldása, a miből az idén tulon-tul volt, jövőre majd kevesebb lesz az eső! (Bár ugy lenne!) S ha nem gondolunk előre, ha időben végzett munkálatokkal nem képesítjük arra legelőnket, hogy azok majd egy szárazabb évjárásban is üdén, zölden gyönyörködtessek a szemet, könnyen oda jutunk, a hol anno 1911-ben voltunk, mikor is július végén csak „tikkadzt szöcskenyajak“ legelésztek a tar mezőn. A mi pedig legfőképpen a pulykának való eleség.

No, de vegyük csak elő a dolog komolyabb oldalát.

Három munka vár teljesítést a legelőn! Nem sok, de azután a legkevesebb is, a mit meg kell tenni.

Maholnap lehúzódnak legelő barmaink a legelőről. Ma még be-be harsan a pásztor tüskölése a falu hajnali csöndjébe, s megindulnak szelid kolompszó mellett a ködös reggeleken a harmatos avagy esőverte gyepe. De bizony ha-

100-ik ábra. Állítható rugóskocsibetét.

rapnivaló gyepe inkább csak a gaz, cserjék tövében akad. Ott, a hol száz tüske nyújt minden fűszálnak védelmet az éhes jószág ellen. Hát ime, az első munka máris elibénk akadt. Mert szó a mi szó, de minden ilyen tüskés gaz, akár iglicre, akár bojtortján-, akár a galagonyabokor egy-egy haszontalan foltja a legelőnek. Ha kevés van belőle, csak a pásztor czimere, ha sok, bizony már — a gazdáé! Szimbolum, mely a gazda élhetetlenségét, de nembánomságát is példázta. Igaz ugyan, hogy az ősz sok munkát ró a gazdára, de a hol az állattenyésztésnek érdekeiről van szó, s ma hol nem fontos ez? ott annak a munkának is helyet kell szorítanunk, a hol az állattenyésztés sikerét, az állattartás olcsóbb voltát biztosíthatjuk. Tisztítsunk ki tehát minden gyomot, minden cserjét legelőnkről! Ne maradjon ott más, csak hasznos fű és a nyári naptűz ellen védelmet nyújtó fa. De természetesen nem elegendő, ha a gyomirtást csak felületesen csináljuk. Ha csak az elszáradt töveket fésüljük össze. Gondunk legyen főként az évelő gyomokra, a melyeknek gyökérzetét kell elrongálni s a mennyire lehet, ki is szedni. Gondoljuk meg, hogy minden gyom helyén egy tenyérnyi jó fű fogja jövőre csillapítani jószágunk éhségét s általa megfizetni fáradságunkat.

A gyomirtás, a legelő tisztogatása után látunk hozzá a második őszi munkához: a fogasoláshoz. Ennek a munkának ilyenkor elsőrendű célja, hogy a trágyalepényeket s főként, ha karámozunk, a miről e lapok egy korábbi számában értekeztem, a karám helyén felgyülemlett trágyát lehetőleg az egész legelőn egyenletesen szétteressük, hogy jusson is, maradjon is. Így elérjük, hogy buja foltok, melyek első sorban a gyomvegetációnak kedveznek, nem tartják legelőnket, hanem egyenletesen hízaljuk a trágyával legelőnk talaját. Helyes dolog lenne, ha a marha nem karámokban, hanem állan-

dóan egy helyen delel, hogy a fogasolást megelőzőleg a delelőhelyről főként legelőnk soványabb részeire hordjuk szét az összegyülemlett trágyát. A fogasolásnak ezentul még az is fontos feladata, hogy a keményre tiport földkérget némileg meglazítsa, hogy így a téli fagy és a csapadék hatásának könnyebben tegyük hozzáférhetővé a legelő talaját. Hogy a fogasolás ezt a kettős célt biztosítsa, lehetőleg az e célra szerkesztett rétboronákat (Laacke-féle) alkalmazzuk. Ha azonban ilyenek fölött nem rendelkezünk, a borona fogait alaposan élesítsük meg, s jártatásközben valami nehezéssel tegyük súlyosabbá, hogy a borona fogazata minél mélyebben hatolhasson a földbe. A boronát jó két irányba járatni. a mikor is a második fogasolás munkairánya keresztezze az elsőt. Ha legelőnket talaja már erősen megtömődött, most volna ideje a rétuajtót venni alkalmazásba. Minthogy ez a munka némileg már a közönséges értelemben vett legelőápolás keretein túl ér, erről majd külön is megemlékezünk alkalomadtán.

A harmadik munka a legelő trágyázása. Mint-hogy e kérdéstről már e lapokban a közelmúltban megemlékeztem, ez alkalommal csak annyit említek meg, hogy ősszel főként a műtrágyák alkalmazásáról, melyek elszórása a fogasolást kell, hogy megelőzze. Istállótrágya alkalmazásáról csak akkor lehet szó, ha gyeputításról kell gondoskodnunk, azaz, ha a régi gyepe már annyira megromlott, hogy csak teljes legelőfelújítással érhetünk el célt.

Könyvismertetés.

Baromfitenyésztés. I. füzet: A gazdasági baromfitenyésztésre vonatkozó általános tudnivalók és a gazdasági baromfifajták ismertetése. II. füzet: Gazdasági baromfifajták tenyésztésének és felnevelésének részletes ismertetése. Irta: Hrebly Emil. Köztelek Olcsó Könyvtára, I. évfolyam, 5. és 6. füzet. 18—18 képpel. Második, átdolgozott kiadás. Kapható a Pátia könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. Ára a két füzetnek 1 K.

Hogy a Köztelek Olcsó Könyvtárának ezek a füzetek már a második kiadásban jelentek meg, ezt több szempontból mint igen öröndetes jelenséget kell üdvözlőnk. A második kiadás első sorban azt bizonyítja, hogy a Köztelek Olcsó Könyvtára valóban hiány pótlására hivatott és hogy már eddig is általános népszerűséget szerzett. Miután füzetek első sorban a kiscgazdaközönység tanítására szolgálnak és mivel tényleg a kiscgazdák képezik az olvasó- és vevőközönségének gerincét, a második kiadás öröndetes engedni sejteti azt, hogy a kiscgazdaközönység körében az olvasási és tanulási vágy terjed s e két füzet első kiadásának elfogyása folytán bizonyára emelkedett a szaktudás és értelmiség is, a mi a mezőgazdasági haladásnak előfeltétele. De örömmel kell megállapítanunk azt is, hogy éppen a baromfitenyésztési füzetekből jelent meg a második kiadás. Ez ugyanis arra utal, hogy egyrészt a baromfitenyésztés köz- és magángazdasági nagy jelentőségét egyre többen ismerik fel, másrészt, hogy a gazdák tudatára jöttek annak, miszerint a jövedelmező baromfitenyésztés folytatásához is szaktudás és olvasottság szükséges. Ezt a két füzetet a második kiadás alkalmával részletesebben ismertetnünk szükséges.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Szarvtalanítás hatása.

Kérem, hogy a külföldön nyert tapasztalatok, vagy idegen nyelvű olvasmányból merített leírásokból sziveskedjenek e b. lapok hasábjain megírni, hogy igaz-e azon állítás, hogy a marhák szarvtalanítása folytán azok nemi potenciája csökken. A bika igen hamar tenyészképtelen és különben is lusta hágó lesz?

M. G.

Kérdés. Griffonberzesés.

Mindenfelől hallom, de meg is győződtem arról, hogy a hazai vadászati üzembem kitűnően beváltak a Griffonok. Kérem szíveskedjenek nekem megmondani, hogy hol kaphatnék ilyeneket. Mi a különbség a Korthals Griffonok és az ugynevezett Drahthaar között. Szíves válaszukat kéri

D. F.

Felelet. A heresejtek helyes aránya című kérdésre.

A heréket és a heresejteket okos ember nem pusztítja, mert ezeket a méhészetben nagy szükség van s épen ezen oknál fogva ellenkezőleg figyelemmel kell lenni arra, hogy kiváló hímeket neveljünk, hisz köztudomásu, hogy a jövő női generáció az apaállat (here) tulajdonságait örökli s így sem közömbös az, hogy minő herék állanak rendelkezésre. Nagyon helytelen és nagyfokú tudatlanságot árul el az a jó tanács, hogy „heresejteket ne türjünk meg sem a méztérben, sem a fészekben“ mert ennek a következménye az lesz, hogy a méhek a dolgozó sejtes lépek egy részét lerágnak s heresejtet építenek, de az is számtalan esetben megtörténik, hogy az anya termékenyítetlen petéket rak a dolgozó sejtekbe s itt nevelnek azután heréket a méhek, még pedig törpe heréket. Ha azután ezzel párizik meg a nászutra kirepült királyné, annak a termékenysége nem nagy öröme telik a méhészeknek. Helytelen az országos egyesületi rendszerrel kapcsolatban terjesztett here fiasítás lenyakazás is. Itt ugyanis akkor pusztítjuk el a herét, mikor már annak a fölneveléséhez szükséges mézet mind megették vele a méhek. Ha kiengedjük őket kelni, több here fiasítás rendszerint nem lesz a kaptárban, ha azonban lenyakkazzuk őket, a méhek a tönkretett bábokat kidobálják, az anya pedig tüstént bepetézi a kiürült sejteket. Viszont a méhés 8—10 nap múlva újra megkezdheti ezt a lélekemelő műveletet csak azért, hogy az anya ismét bepetézhessen azokat. Igaz, hogy így csakugyan elérjük azt, hogy nem lesz herénk, de az is igaz, hogy ez legalább is háromszor annyi mézbe került, mintha nem pusztítottuk volna ki őket. Az is igaz, hogy az ilyen méhesben állandóan az anyatlansággal küzd a méhés, no meg itt lép föl a „vérfertőzés“, az állomány elsatnyulása, de ez mellékes. Fő az elv a mivel a szobatudósok, a méhtelen méhészek, irányítják hazánk méhészetét. Heresejtre szükség van a kaptár fészében. Ne legyen túl sok, 5—10%, több ne, ennyi azonban mulhatatlanul szükséges. Egyes öregebb anyával bíró méhesládok, tehát az első rajok is hajlandók néha tul sok heresejtet építeni ezeknél úgy korlátozhatjuk a heresejt építést ha 1—2 kiépített heresejtes lépet akasztunk a fészekbe. Legszebb lépeket és legkevesebb heresejtet a másodrajok építik, de azért, ha nem mülépre építettünk, ezek is rendszerint építenek 10% heresejtet (az első rajok sokkal többet) de ennyi szükséges.

Balogh Bálint.

HIREK.

Személyi hírek. A király dr. Istvánffy Gyulát, a központi szőlészeti kísérleti állomás és ampelológiai intézet igazgatóját és a felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam tanárát, egyetemi tanári címének és jellegének meghagyásával, az V. fizetési osztályba léptette elő. — A m. kir. földmívelésügyi miniszter pedig Czeglédy Tivadar tejjgazdasági szakiskolai igazgatót a sárvári tejjgazdasági szakiskolától a kiskunfélegyházi állami tanítóképző-intézethez, Szentannay Sámuel gazdasági tanárt a kiskunfélegyházi állami tanítóképző-intézettől a karczagi m. kir. földmívelésiskolához és Náray András Jenő gazdasági akadémiai segédtanárt a keszthelyi m. kir. gazdasági akadémiától a sárvári tejjgazdasági szakiskolához helyezte át. — Ugyancsak utóbbi szakiskolához lettek áthelyezve Hirschfeld József adai és Kovács Sándor békéscsabai gazdasági gyakornokok. Gratulálunk.

Ló- és állatdíjazások Krassó-Szörény vármegyében. A Krassó-Szörény vármegyei gazdasági egyesület a földmívelésügyi m. kir. miniszter ur támogatásával. Nagyborófalván november 6-án és Szákulon november 10-én ló-díjazást rendez, azután pedig október 13-án Facsádon, október 20-án Karánsebesen, október 27-én, Kákóralván és november 3-án Lugoson tenyészszarvasmarha díjazásokat rendez.

Csikókiállítás Szentesen. A csongrádmegyei gazdasági egyesület Szentesen október hó 13. napján csikókiállítást rendez. Kiállíthatók anyakanczákkal elővezetett egy éven aluli csikók, két évet betöltött méncsikók és három évet betöltött kanczacsikók. A kiosztandó pénzdíjak összege 1030 korona.

Korlátlan husbevitel Poroszországba.

A porosz kormány elnatarozta, hogy bár ideiglenesen, de korlátlanul megengedi a husbevitelt a nagyobb városokba. Megjegyzendő és tekintettel arra, hogy annak idején a vámszerződések megkötésénél a husbeviteli kontingens kompenzációs tétel volt, az újabb rendezésre nézve az érdekelt államokkal feltétlenül megállapodásra kell jutni. A porosz kormány tervének különben van egy pontja, a melyik t. i. az árak hatósági megállapításáról szól, mely az egész akcióért értékelenné teheti A szóbanforgó akció részletei a következők:

1. Nagyvárosok számára, melyek a vágómarha és a husarak tekintetében az egész országészre irányadók, meg van engedve friss marhahus és disznóhus behozatala Szerbiából, Romániából és Bulgáriából, de csak akkor, ha hatósági hozzájárulással megállapított lehető olcsó áron kerül a fogyasztóknak eladásra. A husz plombált koszikban kell rendeltetési helyükre szállítani.

2. Ugyanezen föltételek alatt szabad Oroszországból sertéshust is azon nyugati városokba bevinni, a hol különösen élnek vele.

3. Ugyanezen föltételek alatt Hollandia vágómarhákat küldhet nagyobb városok vágóhidjaira — az állatorvosi vizsgálat ugyanazon szabályok szerint történik, mint Ausztria-Magyarország behozatalával szemben.

4. A Belgiumra vonatkozó husbehozatali tilalom felfüggesztetik.

5. Végül szükséghez mérten fölemeltetik a felsősziléziai iparvidék javára az oroszországi vágósertésbehozatali kontingens.

Hogy a határoknak ez a megnyitása praktikus értékű is legyen, a porosz kormány az ez évben lejáró tarifakedvezményeket friss husszállítás számára meghosszabbította és még 20%-al olcsóbbá tette. Ugyancsak 20%-os szállítási díjkezdvezmény jut a tengeri halak és 30% az élőállatok számára. Tervbevetették azonkívül az idevonatkozó vámtételek leszállítását is olyan formában, hogy a községi mézarszéknek s hatóságai árszabással dolgozó mézárós- és hentesüzleteknek visszatértenék a fizetett vám egy részét.

Wien kirohanása a magyar állattenyésztés ellen. A magyar gazdatársadalom vezetőköreiben élénk visszatetszést keltett az a hír, hogy Wien város tanácsa újból azzal a követeléssel lépett az osztrák kormány elé, hogy azonnal intézkedjék az argentiniai hus és a balkáni élőállatok behozatalának megengedése iránt. Ezen osztrák követelések alapján támadják meg a magyar állattenyésztés érdekeit. A magyar kormány eléggé ismeri Magyarország gazdatársadalmának álláspontját, mely a vámvédelem csorbítottatlan fentartása mellett foglal állást. Ha Magyarország lakossága 1917-ig kénytelen az osztrák ipari cikkekért drágán megfizetni, akkor az osztrákok is fizessenek Magyarország állataiért annyit, a mennyit a magyar tenyésztők a tenyésztési költségek emelkedése folytán megkövetelhetnek.

Baromfikiállítás Budapesten és Győrött. Budapesten október 12—15-én a Tattersallban rendezendő baromfikiállításához újabban a vásárcsarnoki tojás-, toll- és libamájkereskedők is csatlakoztak. A kiállításnak így gazdasági és kereskedelmi iránya is képviselve lesz. Győrben november hó 7—9-ig a Dunántulon is országos baromfikiállítást rendeznek. Ezen kiállítás programját e hónap 29-én Győrben állapítják meg. A kiállítást rendezők titkára (Budapest, II., Erőd utca 12. sz.) szívesen szolgál a kiállításokra vonatkozó fölvilágosításokkal.

Tenyészbaromfivásár Czegléden. A Pestmegyei Gazdasági Egyesület által október hó 19—21. napjain Czegléden rendezendő díjazással, valamint vásárral egybekötött — tenyészbaromfi-, házinyul- és galambkiállítására eddig 516 állatot jelentettek be a tenyésztők. A rendező-bizottságnak Teleki Józsefné grófné elnöklésével tartott ülésén Serfőző Géza titkár számolt be az előkészületekről. Bejelentette, hogy a kiállítást a czeglédi vágadó védett helyiségeiben

rendezik el. Díjazási czélokra 1000 koronát fordítanak. Ezenkívül a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete, a Nyulatenyésztők Országos Szövetsége, Teleki Józsefné grófné és még többen tüzték ki jutalmakat a kiállításra. Bejelentések október 6-án zárultak.

Országos tenyészbaromfivásár Sopronban.

A Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete november hó 3—6. tartja meg IV. országos tenyészbaromfivásárját Sopronban, a régi városi lovarda teljesen zárt helyiségében. Felhívjuk a baromfitenyésztők figyelmét arra, hogy eladó baromfiakat az egyesületnek, Szombathelyre, legkésőbb a folyó évi október hó 25-ig jelentsék be, ugyszintén a nyulatenyésztőket, hogy nyulaikat Sopronban igen jó áron fogják értékesíteni tudni.

A »Columbia« postagalambsport egyesület a fiúmei vonalon Adony—Budapest között az őszi gyakorlatozást október 10-én kezdi meg és az október 27-én megtartandó sárosdi versenynyel fejezi be.

Az egyesület vezetősége a Budafokról október hó 10-étől, Érdről 12-én, Ercsiből 17-én, Sárbogárdról 20-án, Adonyból 20-án, Sárosdról 27-én szereplő felelőztetési napokat a t. vadász-közönség szíves figyelmébe ajánlja és kéri, hogy ezen közérdeket szolgáló gyakorlatozást vegye oltalmába az által, hogy óvja meg a lövések ellen a szolgálatban levő postagalambokat.

Méhészeti kaptárkészítő tanfolyam

Boksánbányán. Krassó-Szörény vármegye gazdasági egyesülete a boksánbányai méhészeti egyesülettel karöltve tizennégy napig tartó kaptárkészítő tanfolyamot rendezett Boksánbányán, melyet a gazdasági egyesület képviselőjében Póka József titkár szeptember hó 24-én rekesztett be. A tanfolyam Nagy János m. kir. méhészeti szaktanár felügyelete mellett rendeztetett s a boksánbányai tenyésztők közül 18-an vettek részt benne, kik 36 kaptárt készítettek az országos minta szerint. A tanfolyam bezárása alkalmával a méblegélők javítása érdekében határozták el mozgalmat indítani s egyben kimondották, hogy az intenzív méhészkedés megösmerése végett a gödöllői állami méhészetet tanulmányuton fogják felkeresni.

Az intenzív állattenyésztéssel szoros kapcsolatban áll a helyes takarmányozás. Az állati szervezet fejlődése és munkabírása is a táplálkozástól függ, éppen úgy, mint az emberé, az állatnak sem szabad minden táplálékot nyersen, előzetes kezelés nélkül oda adni, hanem azt megfelelő módon elő kell készíteni. Erre a legalkalmasabb a füllesztés. Mert füllesztett állapotban rossz takarmányt, pl. rothadt burgonyát, romlott zabot és más efélet is lehet az állatnak adni anélkül, hogy annak ártanának. Olvasóink figyelmébe ajánljuk az Alfa Separator r. t. új szabadalmazott »Alfa« takarmány-gyorsfüllesztőjét, melyet a nevezett cég külön e czélra berendezett osztályában gyárt. Ezen készülék a mellett, hogy egyszerű és könnyen kezelhető, rendkívül kevés tüzelőanyagot fogyaszt és gyorsan dolgozik. A füllesztésen kívül pedig vizelőmelegítésre és forralásra, fehérnemű, méhviasz kifőzésére, gyümölcspárolásra és számos más házi munkára is felhasználható. Annak beszerzésére tehát úgy. kis-, mint nagyobb gazdaságoknak igen ajánlatos. A cég erre vonatkozó hirdetését lapunk 254. oldalán olvasóink figyelmébe már a saját érdekükben is melegen ajánljuk.

Az állatbetegségek összegezése szept. 29-én.

A betegség neve	Összesen		A mult heti állapot-hoz képest			
	közégség	udvar	t	ö	b	kevesebb
Lépfene	230	242	—	—	14	16
Veszétség	168	172	—	—	14	15
Takonykór	50	57	—	—	5	5
Ragadós száj- és kö-römfájás	20	76	1	1	—	—
Juhhimlő	29	42	—	2	—	—
Ivorszervi hólyagos kiütés	7	23	—	—	—	—
Rühkór	93	139	—	—	1	5
Bivalyvész	29	46	6	11	—	—
Sertésorbáncz	802	2505	—	—	56	115
Sertésvész	1985	9284	—	—	107	576

APRÓK.

Hűtőszekrény jégfogyasztás nélkül.

A szász-thüringiai ipar- és kézműkiállításán általános feltűnést keltettek egy cégnek újrendszere hűtőszekrényei, melyek csinos kiállításuk mellett főként az által keltették föl a figyelmet és a közérdeklődést, hogy a szekrények nyitott ajtóin át meglehetősen hideg légáramlat ömlött ki, minek keletkezési okát nem tudták megmagyarázni. Csak behatóbb megfigyelés és vizsgálat után volt észrevehető, hogy a csinos kivitelű hűtőszekrény hátsó fala egy beszerelt cső segítségével össze volt kötve a vízvezetékkel. A szekrény belsejében ugyanis egy hideg levegő-fejlesztő van beépítve, a melyben vékony víz-sugarat egy turbinára, mely sajátzerű szerkezeténél fogva, a vízpárolgás tekintetbe vétele mellett, erősen hűtött és tisztított nyomólevegőt fejleszt. Ezen hideg levegőfejlesztő szerkezet kis helyet foglal el és aként van szerelve, hogy ne is legyen utban. A hűtőszekrénynek ily berendezés mellett nem is szükséges árnyas vagy hűvös helyen állani, hanem bárhol el lehet azt helyezni, a hol a legkényelmesebben hozzáférhető: a háztartás részére, tehát a konyhában is. A most használatban levő jég szekrényeknek és hűtőberendezéseknek többé-kevésbé, általában az a hiányuk, hogy a bennük elkerülhetetlen nagy hőmérsékleti különbségek folytán a hűtőtár falai megizzadnak, azok aránylag kicsiny szellőző lyukai bedugulnak és így a föltétlenül szükséges szellőzést megakadályozzák, a minek folyamánként a hűtőtárban elhelyezett étel-neműk, különösen a nyers hus, könnyen ellepődnek vízpárával és ennek folytán színükben és ízükben veszítenek. Mindezen bajok elkerülése, főleg pedig az elteendő hus és étel-neműk jobb eltarthatásának elérése céljából ezen hűtőkészülék feltalálója arra törekedett, hogy a szekrény hűtőterét száraz hideg levegővel lássa el és hogy a hűtött levegőt előállító készülék alkalmazásával, a helyi vízvezetékkel összeköttetésben a hűtőtárt szakadatlanul friss levegővel táplálja, úgy, hogy az állandóan újra beömlő hűtött levegő a konzerváló térben képződött összes párákat és szagokat a készüléken levő elvezető nyíláson át lehetőleg gyorsan ismét eltávolítsa. Semmiféle étel-nemű nem tartatható el oly nehezen, mint a nyers hus; annál nagyobb örömmel üdvözölhetik tehát e találmányt azok az iparosok, a kik a jég szekrényt eddigelé nem nélkülözheték, mint a mészárosok, hentesek és a tej és tejtermékkereskedők. Hasznavehetőségével szemben ez az új hűtőszekrény nem is drága, minthogy a víz-fogyasztása olyan csekély, hogy a hűtőszekrény, illetőleg a jégfogyasztás nélküli hűtőberendezés fenntartási költsége jóval kisebb a jég szekrényénél, illetőleg a jéggel hűtő berendezésekénél. A készülék igen erős, tartós s mégis tetszetős minőségben van szerkesztve s javításokra hosszas használat mellett is alig szorul. Kiállítása izléses és praktikus, működése egyenletes és megbízható, működésbe hozatala felette egyszerű és könnyű. Egyébként a tervező gyár tíz különféle nagyságban gyártja és hozza forgalomba. A legkisebb az 1. számú hűtőszekrény, mely megfelel kisebb háztartásoknak s ez 4 atmoszféra nyomását meg mellett körülbelül félköbméter vizet fogyaszt el 24 óra alatt. Ennek az ára 60 márka, a szerelést is beleértve.

Az olajgyári hulladékok és a vajtermelés. Az erőtakarmányok között nem kis szerepet játszanak az olajgyári hulladék-termékek, az u. n. olajpogácsák, amiért is nem érdektelen,

ha a különféle olajpogácsáknak hatását a tej, illetve vajtermelésre közelebbről megismerjük. A repce magpogácsa például nem valami kedvező hatással van a vajnak minőségére, különösen ha nagyobb adagokban, például fejenként és naponta egy kg-ot adunk belőle a fejős tehéneknek. A repce-pogácsától ugyanis a vaj puha és olajos lesz és emellett bizonyos erős kesernyész ízt is kap tőle. Kisebb mennyiségekben és más takarmányokkal etetve azonban előnyös is lehet, mert javítja, zsírosabbá teszi a tejet, előmozdítja a tejtermelést és nem is rontja a vaj minőségét. Vemhes tehénekre és borjúkra nézve ellenben a repce-pogácsa káros hatása s ezért Angliában és Amerikában etetését ily állatoknál abbahagyták, Németországban több tejtermelő szövetkezetében pedig a tejtermelő tagoknak a repce-pogácsával való takarmányozást egyenesen eltiltották. A napraforgómag-pogácsa a marháknak igen izletes takarmánya, de inkább igás és hizó állatoknak való, mint a tejelő marháknak. A lenmagpogácsa a legizletesebb, legtáplálóbb és legkönnyebben is emészthető takarmány az összes olajpogácsák között, amelynek ezenfelül még pompás dírtetikus hatása is van. Ettől a vaj igen jó minőségű lesz, de nagyobb adagokban etetve a vajat tulkevényé s így rosszul kidolgozhatóvá teszi. Ha nagyobb adagban pogácsát etetünk, leghelyesebben járhatunk el úgy, ha a különféle pogácsákat — mindegyikből kisebb adagot számítván — összekeverjük s így etetjük a tehennel.

Tyukok tojóversenye. Az Angliában lefolyt, a baromfitenyésztő és kihasználó egyesület védőségével, a verseny számbeli eredménye most került nyilvánosságra. Eszerint a tojás-tojóversenyben 112 csapat tyuk vett részt; minden csapat (team) négy tyukból állott. Hetvennyolc csapat Worcestershire-ben látott a versenyhez, harmincnyolc csapat pedig Perston városában. A tizenhat hétig tartó verseny idején oly kitűnő recordokat alapítottak a tyukok, hogy számonfelüli ezüst- és aranyérmeket kellett kiosztani. A legkimagaslóbb egyéni record egy jól megtermett Buff Orpington tyuké, amely 112 nap alatt 103 tojással örvezdettette meg gazdáját. A négy legjobb csapat 301, 305, 293 és 282 tojást tojt. A hat aranyérmes White Wyandotte, Black Leghorn, Anconai és Buff Orpington tyukok nyerték el. Az ezüstérmekkel White Wyandotte és White Leghorn tyukokat jutalmazták meg. A díj odaitelésénél nemcsak a tojások számára, de a nagyságára is tekintettel voltak. Az összes versenyző tyukok a verseny folyamán alaposan meghiztak. Az első díjat nyert tyukok a verseny előtt 4 font 8 uncia, verseny után 6 font 8 uncia súlyúak voltak. A verseny összes eredménye 12.362 tojás, melyek közül 9809 darab két uncianál súlyosabb.

Vásári tudósítások.

Budapesti vágómarhavásár.			
Hivatalos jelentés.			
1912. október 3.			
Felhajtás és árak:	I.	II.	III.
314 Bika	80-106 (114)	60-78	—
543 Magyar hizott ökör	92-106 (112)	76-90	60-74
587 Tarka hizott ökör	100-110 (114)	80-98	60-78
— Magyar legelőmarha	78-90 (—)	60-67	—
376 Boszniai ökör	84-92 (98)	72-82	(—)
221 Magyar tehén	—	58-90	(104)
577 Tarka tehén	—	58-106	(—)
76 Bivaly	56-82	(—)	—
27 Növendékmarha	—	60-90	(—)
2721	Eladatlan	22	—

A felhajtás 772 darabbal több, mint az előző héten. Irányzat élénk. Prima árak változatlan, gyengébb 2-3, boszniai 4-6 K.

Budapesti szurómarhavásár.

Hivatalos jelentés.			
1912. okt. 1.			
Felhajtás és árak:			
568 Magyar élő borjú	114-124 (132-)	100-112	—
— Magyar illett borjú	—	—	—
— Galicziai borjú	—	—	—
— Öltött bárány párja	—	—	—
20 Rugott borjú	80-90	(—)	—
— Élő bárány párja	—	—	—
— Öltött gödölye	—	—	—
37 Eladatlan	—	—	—

Irányzat lanyha, az árak 6-8 f.-rel csökkentek.

Sovány sertésárak.

Uri Rezső bizományos, VIII., Népszínház-utca 22. Eredeti tudósítás 1912. október 2.			
Ár elősúlyban 4% engedmény.			
Vészen átment	60-100 kg. fill.	150-150	—
—	100-120	150-148	—
—	120-160	148-148	—
—	160-200	148-144	—
Vészen át nem ment	60-100	120-180	—
—	100-120	130-130	—
—	120-160	130-132	—
—	160-200	132-134	—

Irányzat lanyha.

Kőbányai sertésvásár

Eredeti tudósítás 1912. október 2.			
A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz, párja 400 kilón felül K ———			
Öreg közép, párja 300-340 kg. " ———			
B) Magyar fiatal nehéz, párja 800 kilón felül " 164-000			
Fiatal közép, párja 251-300 kg. " 174-176			
Fiatal könnyű " ———			
Sertéslétszám:			
Volt készletben	szept. 30-án	32882	—
Felhajtás	okt. 1-én	159	—
Élészállítás	" 1-én	810	—
Maradt készlet	" 2-re	82731	—

Budapesti juhvásár.

Hivatalos jelentés.			
1912. szeptember 30.			
Felhajtás és árak:			
854 Hizalt tüdő	K	66-70	—
283 Feljavított juh	"	56-64	—
69 Kisorsolt kos	"	45-52	—
588 Kiverő és anyajuh	"	40-56	—
— Durvaszörű	"	—	—
Irányzat élénk, az árak 2-3 fillérrrel emelkedtek.			

Bécsi marhavásár.

1912. szeptember 30.			
Felhajtás összesen			5094
Minőség szerint:			
Hízómarha			3241
Legelőmarha			407
Kicsontozni való			146
Származás szerint:			
Magyar			4027
Galicz., bukov.			180
Egyéb vidékről			887
Nemek szerint:			
Ökör			3205
Bika			874
Tehén			755
Bivaly			260
Árak 100 kg. élőszúlyért fogy. adó nélkül	I.	II.	III.
Magyar hizott ökör	100-106 (108-114)	96-98	80-82
(aliozalt hizott ökör	(—)	100-112	94-98
Tarka hizott ökör	116-128 (128-180)	104-114	92-102
Bika	92-102 (104-110)	—	—
Hizott tehén	92-106 (—)	76-86	66-74
Legelőmarha	(—)	100-112	94-98
Kicsontozni való	(—)	(—)	(—)
Bivaly	60-80 (—)	56-58	36-72
Konzerváru	(—)	(—)	(—)

Felhajtás 950 drból nagyobb a múlt hetiénél. A különböző fajok 1-10 koronával olcsóbbak. Irányzat vontatott.

Bécsi sertésvásár.

Hivatalos jelentés.			
1912. október 1.			
Bejelentett a vásárra			19752
Felhajtás: Zsirterés			9763
Stüld			8944
Magyarországból			12564
Galiciából			6134
Osztrák tartományokból			9
Osszesen: 56166			

Árak

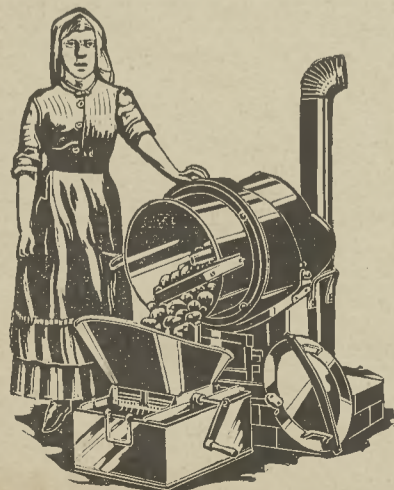
Magyar I. minőségű sertés	140-143 (141)
Magyar közép sertés	134-139 (—)
Magyar öreg sertés	124-132 (—)
Könnyű és szedett sertés	125-130 (—)
Stüld	96-140 (142)

Irányzat lanyha.

Vásári jelentés: Budapesten, 1912. évi október hó 3-án tartott heti lóvásárról. A vásári forgalom élénk.

Jegyzetelt	Fel-hajtás	Ela-datott	Árak kor.-ban
I. jobb minőségű lovakból:			
a) háta	18	7	260 482
b) könnyebb kocsi (jukker stb.)	10	9	500 800
c) nehezebb kocsi (hintós)	10	—	—
d) „ és kocsi (nehéz nyugati faj)	140	27	239 450
e) p. ny	110	31	118 300
II. Közép minőségű lovakból:			
a) nehezebb félék (fuváros ló stb.)	56	29	240 350
b) könnyebb félék (parasztló stb.)	100	16	100 210
III. Alarendelt minőségű lovakból:			
	323	300	125 104
Osszesen	777	489	

1. Székesfővárosi vágóra vásároltatott 191 darab. 2. Wien-i vágóra vásároltatott 12 dr. 3. Tulajdonjogra gyanús ló lefoglatott. — 4. Ragályos betegségre gyanús ló lefoglatott. — 5. Takonykór miatt a gypmesterhez küldetett — dr.

Kellemes és hasznos meglepetést jelent a gazdáknak
az ujszerkezetű szabadalmazott

„ALFA“ takarmány-gyorsfűlesztő.

Ismertető nyomtatványokkal és árlappal készséggel szolgál bérmentve és díjtalanul az
ALFA-SEPARATOR R.-T., Budapest 56/T.

1912. október

Hús és hústermékek: Marhahús: helyb. Ia hát. 1.84-1.88 K. eleje 1.64-1.70 K, IIa hátulja 1.69-1.80 K, eleje 1.40-1.60 K. vidéki Ia hátulja 0.00-0.00 K, eleje 0.00-0.00 K, IIa hátulja 0.00-0.00 K, eleje 0.00-0.00 K kg.-kint.

1.72-1.80 K, mellő 1.60-1.68 K, vidéki hátsó 0.00-0.00 K, mellő 0.00-0.00 K szalonna olvasztani való 1.76-1.80 K, sózott 1.60-1.64 K, pörkölt 1.60-1.68 K, füstölt 1.64-1.76 K, paprikás 1.60-1.64 K, hárj 1.90-1.92 K, zsír helybeli 1.76-1.78 K, vidéki 0.00-0.00 K, szalámi magyar új 0.00-0.00 K, nyári 1.40-1.60 K kg.-kint.

Vad és vadhus: szarvas, egészben 0.90-1.00 K, őz, egészben 1.20-1.60 K, vaddisznó, egészben 0.90-1.00 K, dämvasd egészben 0.00-0.00 K, nyul, nagy 8.50-3.80 K, vadlud 0.00-0.00 K, vadruca 0.00-0.00 K, fácán 2.00-2.80 K, fogoly 1.00-1.40 K, szalonna, erdei 0.00-0.00 kg.-kint.

Növéndék rhabus: I. osztályú (pecsenyehusok) 0.00-0.00 K II. oszt. (leveshús) 0.00-0.00 K kg.-kint.

Baromfi: Élő: csirke rántani való 1.60-2.20 K, stíni való hazai Ia 3.00-3.20 K, IIa 2.40-2.80 K, káppan hizott 0.00-0.00 K, sovány 0.00-0.00 K, fiatal ruca, 0.00-0.00 K, hizott 5.00-6.00 K, sovány 3.00-4.40 K, liba, fiatal 0.00-0.00 K, lud, hizott 10.00-20.00 K, sovány 5.60-7.00 K, pulyka, ujdonság 0.00-0.00 K, hizott 7.00-8.00 K, sovány 5.00-6.00 K páronként, házinyul 0.00-0.00 darabonként.

Tej és tejttermékek: Tej, teljes -26-28 K, lefölözött 0.00-0.00 K, tejszín, habnak 1.40-1.60 K, főzésre -80-80 K, tejföl -80-1.00 K, vaj szövetek centrif. tea-vaj 2.20-2.80 K., kópült 1.60-1.80 K, főző darabos 1.60-1.80 K, juh-vaj 0.00-0.00 K, tehénturó Ia -26-30 K, IIa -16-24 K, juh turó Ia 0.00-0.00 K, IIa -16-24 K, lipói turó 1.40-1.60 K kg.-kint.

Sertés: szalonnával, helybeli Ia 1.68-1.68 K, szalonnával helybeli IIa 0.00-0.00 K, szalonnával vidéki Ia -1.52-1.60 K, szalonna nélkül, helybeli Ia 1.56-1.60 K, szalonna nélkül, helybeli IIa 1.48-1.52 K, szalonna nélkül vidéki Ia -1.52-1.60 K, szalonna nélkül, vidéki IIa 0.00 K, friss karaj 0.00-0.00 K, sonka nyers, helybeli hátsó

Tisztított: csirke Ia 1.40-2.00 K, IIa 0.70-1.20 K, jérce Ia 2.00-2.20 K, IIa 0.80-1.80 K, tyúk Ia 2.00-2.40 K, IIa 1.50-1.80 K, káppan, helybeli 0.00-0.00 K, ruca, ujdonság 0.00-0.00 K, hizott 2.40-4.00 K, sovány 1.80-2.40 K, liba, ujdonság 0.00-0.00 K, lud, hizott 1.60-1.80 K, pulyka, ujdonság 4.00-6.00 K, pulyka, hizott 0.00-0.00 K kg.-kint.

Laptulajdonos: ORDÓDY L. Felelős főszerkesztő: BUZZI F. GÉZA

A vonatok indulása Budapest keleti p.-u.-ról. Érvényes 1912 október hó 1-től.

Table with columns: vonat-szám, óra, perc, vonat neve, hova. Includes routes to Délelőtt and Délután.

A vonatok érkezése Budapest keleti p. u.-ra. Érvényes 1912. október hó 1-től.

Table with columns: vonat-szám, óra, perc, vonat neve, honnan. Includes routes from Délelőtt and Délután.

A vonatok indulása Budapest nyugoti p.-u.-ról. Érvényes 1912. október hó 1-től.

Table with columns: vonat-szám, óra, perc, vonat neve, hova. Includes routes to Délelőtt and Délután.

A vonatok érkezése Budapest nyugoti p. u.-ra. Érvényes 1912. október hó 1-től.

Table with columns: vonat-szám, óra, perc, vonat neve, honnan. Includes routes from Délelőtt and Délután.

A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosra. Érvényes 1912 október hó 1-től.

Table with columns: vonat-szám, óra, perc, vonat neve, hova. Includes routes to Délelőtt and Délután.

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Érvényes 1912 október hó 1-től.

Table with columns: vonat-szám, óra, perc, vonat neve, honnan. Includes routes from Délelőtt and Délután.

A vonatok indulása Buda-Császárfürdőre. Érvényes 1912 október hó 1-től.

Table with columns: vonat-szám, óra, perc, vonat neve, hova. Includes routes to Délelőtt and Délután.

A vonatok érkezése Buda-Császárfürdőre. Érvényes 1912 október hó 1-től.

Table with columns: vonat-szám, óra, perc, vonat neve, honnan. Includes routes from Délelőtt and Délután.

A vonatok indulása Buda-Császárfürdőre. Érvényes 1912 október hó 1-től.

Table with columns: vonat-szám, óra, perc, vonat neve, hova. Includes routes to Délelőtt and Délután.

A vonatok érkezése Buda-Császárfürdőre. Érvényes 1912 október hó 1-től.

Table with columns: vonat-szám, óra, perc, vonat neve, honnan. Includes routes from Délelőtt and Délután.

1) December 15-től bezárólag január 31-ig közlekedik.

2) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik.

3) Csak márczius 1-től közlekedik.

1) Fiuméről Adony-Pusztaszabolcsig csak márczius 1-től közlekedik.

2) Deczember 15-től bezárólag január 31-ig közlekedik.

3) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik.

1) Csak vasár- és ünnepnapokon bezárólag november 10-ig közlekedik.

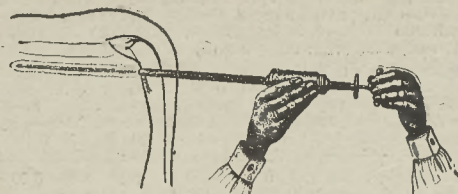
2) Vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik.

3) Minden kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnapokon közlekedik.

1) Érkezik minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnapon.

2) Érkezik minden hétfőn, csütörtökön és szombaton.

3) Vasár- és ünnepnapokon bezárólag november 10-ig közlekedik.

H. HAUPTNER

gyártmányu (4304. sz.) **RAEBIGER**-féle

hüvelyfecskendő

a járványos elvetelés, hüvelyhurut gyógykezelésére a legjobban bevált a Bacillol-kenőcs befecskendezésére. ::

Legolesőbb gyógymód. — Szaktekintélyek ajánlják.

Ára használati utasítással K 26.60

Bacillol-kenőcs hozzá kg.-ként K 3.—

Kapható a magyarországi vezérképv.

GEITTNER és RAUSCH cégénél

Budapest, VI. ker.,
Andrássy-ut 18G.

Kwizda Ferencz János

az osztrák-magyar osász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkkekben való szállítója, körletli gyógyszerész Korneuburg-ban, Wien mellett.

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóban és versenyistállóban 50 év óta használatos, mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyuladásoknál stb. Trainingben nélkülözhetetlen.

Főrakár: Török József gyógyszerésznél Budapesten, VI., Király-utca 12. sz. VI., Andrássy-ut 26. sz.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becsértetnek és átalakítások elfogadtnak jutányos árak mellett. Ugyisint mindenféle üzleti és gazdasági kocsik készítése.

Arjegyzzék ingyen és bérmentve.

Mindentéle

Szivattyuk

házi és nyilvános használatra, gyári és ipari célokra. Vas- és ólomcsövek bármely nagyságban.

Istálló-vezetékek.

Mérlegek

legújabb és javított rendszerűek. Szivattyuk és mérlegek tejgazdasági üzemekre kaphatók:

GARVENSWERKE

gép-, szivattyu- és mérleggyár

Központ:

II. Handelsqual 130.

W. GARWENS, WIEN

Mintarakár:

I. Schwarzenbergstrasse 6.

Arjegyzzékkel díjtalanul és portómentesen szolgálunk.

Amerikából direkte importált **PLYMOUTH** fajtszta, kiváló szép ivadékaira és keltetőjásaira előjegyzést elfogad **KOVACS ODÓN** bel- és külföldön többszörösen kitüntetett plymouth tenyészete. A tojások ára tucatonként (15 drb.) Május végéig bezárólag 16 korona, azontul 10 korona csomagolással együtt. Az állatok darabja 20 koronától feljebb minőség és fejlettség szerint. Megrendelések Budapest, Városmajor-utca 30 szám alá intézendők.

Elsőrendű magyarfajú

Erdélyi

jármosökrök,

ugyszintén

1 és 2 éves magyarfajú

Erdélyi

ökörborjúk

minden időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál

Szamosujvart,

Szolnok-Doboka megye.

Fajbaromftelep Húgyagon, Nógrád megye. Nagytestű magyar fajtyukok tenyésztése. Keltető-tojások árai: ipolyvölgyi kendermagos darabja 50 fillér, 50 darab 20 korona; 1911., teljesen kifejlett, ivarérett tenyészállatok darabja 8 kor. Rázásmentes ingyen csomagolás.

Sertés-eladások és vételtek

legjobban és legpontosabban eszközölteknék, sovány, ugy hizott állapotban

URL REZSO

sertésbizományosnál, BUDAPEST, VIII. ker., Népszínház-utca 22. sz. (Polgári serfőzde bérpalota). — Telefon: 97—05 interurban. Felvilágosítással készséggel szolgál.

100 pár diszlószerszám,

mell- és kumet, ezüst- és aranydisztítetek, tűzálló kaszák, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótakarók, régi és új eszköponyegok, halinaoismák, zöld munkás zubbonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyermek-nyergok, régi és új legyverek, kardok és puskák, másoló prések, gyeploszarak, Candage-ok és mindenféle hasonló szer számok olesobbban, mint bárhol kaphatók

Wien IX., Trödlerhalle105.

Telefon 20745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. — Nem alkalmas tárgy kisereltetik. — Az államtisztviselők szállítója. — Kérem ügyelni a 105. számra.

KLISÉKET

MINDENMŰ NYOMTATVÁNYOKHOZ
SZÉP ÉS TISZTA KIVITELBEN

PONTOSAN ÉS OLCSÓN

HÉSZIT

KOBLINGER GYULA

PHOTOCINKOGRAFIAI MŰINTÉZETE.

BUDAPEST

VII. CSENCERI UT. 22.

VIDÉKI MEGRENDELESEK IS PONTOSAN
ESZKÖZÖLTETNEK.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Budapest, VIII., Baross-utca 10.

Biztosítási alap: Alapítványok kormány hozzájárulásával 2.488.780.—, tartalékok 2.810.586.25, összesen 5.308.376.25 korona. 1901. évi telesleg 90.349.—, 1902. évi telesleg 59.782.26, 1903. évi telesleg 109.331.78, 1904. évi telesleg 72.438.28, 1905. évi telesleg 61.730.60, 1906. évi telesleg 39.248.65, 1907. évi telesleg 41.877.32, 1908. évi telesleg 81.088.76, 1909. évi telesleg 106.589.64, 1910. évi telesleg 120.164.88, 1911. évi telesleg 148.378.16 korona.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módozatok szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat, 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907., 1908., 1909. valamint 1910. évi üzletfelesleggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk. Az 1911. évben a jégkár ellen biztosított tagjaink, a kik akár egy, akár több évre jégkár ellen nála biztosítottak és 1912. évben ismét a szövetkezetnél fognak biztosítani, tíz százalékos díjvisszatérítést ad. 1911. év végén a tartalékok 2.819.586.25 koronára rugnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a „GONDVISELÉS” Ország s Központi Segélyző Társulat útján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhető leánykiházasítási (önállósítási) segélybiztosítások eszközöltenek. Legelőnyöse b népbiztosítás. E társulat kebelében minden közösgben önálló helyecoportok szervezhetők jótékonycélú működésével. Tájékozatót közösggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX., Erkel-utca 20.